

Lausunto kunnasta valittavien käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärästä

Kunnanhallitus 31.03.2025 § 94
107/00.04.00/2025

Asian valmistelija:
Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121
Hallintojohtaja Marja Kärkkäinen, p. 044 078 4670

Tuomioistuinviraston lausuntopyyntö 6.3.2025:

"1.1.2017 voimaan tulleen lain käräjäoikeuden lautamiehistä 4 §:n (675/2016) mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet kunnanvaltuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Nykyisten lautamiesten toimikausi päättyy, kun kunnanvaltuustot ovat valinneet uudet lautamiehet ja valinnat ovat tulleet lainvoimaisiksi.

Lain käräjäoikeuden lautamiehistä 3 §:n (22.2.2019/211) mukaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän vahvistaa Tuomioistuinvirasto. Jos käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu useampia kuntia, Tuomioistuinvirasto vahvistaa kunkin kunnan alueelta valittavien lautamiesten määrän ensisijaisesti kuntien henkikirjoitettujen asukkaiden lukumäärän suhteessa. Jokaisesta kunnasta on kuitenkin valittava vähintään yksi lautamies.

Lautamiesten määrää voidaan kunnanvaltuuston tai käräjäoikeuden esityksestä muuttaa, jos tuomiopiiriin kuuluvien kuntien asukkaiden tai käräjäoikeudessa oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa kokoonpanossa käsiteltävien asioiden määrä on oleellisesti muuttunut.

Kunnallisen tai oikeudellisen jaotuksen muuttuessa Tuomioistuinvirasto voi muuttaa lautamiesten määrän ilman 2 momentissa tarkoitettua esitystä. Lautamiesten määrän muuttuessa Tuomioistuinvirasto voi samalla määrätä, että asianomaisten kuntien alueilta valittujen lautamiesten vaali on toimitettava uudelleen jäljellä olevaksi vaalikaudeksi.

Ennen lautamiesten määrän vahvistamista tai muuttamista käräjäoikeudelle ja käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvalla kunnalla on varattava tilaisuus antaa asiassa lausunto. Lautamiesten lukumäärä on viimeksi vahvistettu Tuomioistuinviraston päätöksellä 16.6.2021.

Edellä esitetyn johdosta Tuomioistuinvirasto pyytää käräjäoikeuksia (pl. Ahvenanmaan käräjäoikeus) arvioimaan lautamiesten tarpeen kokonaismäärän ja kunkin tuomiopiiriin kuuluvan kunnan osalta. Lukumäärää arvioitaessa tulee ottaa huomioon lautamieskokoonpanossa ratkaistavien asioiden määrän kehittyminen. Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-,

elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa. Tuomioistuinvirasto pyytää myös, että ennen virastolle tehtävää esitystä käräjäoikeudet varaisivat tuomiopiiriinsä kuuluville kunnille tilaisuuden lausunnon antamiseen kunnasta valittavien lautamiesten lukumäärän osalta.”

Varsinais-Suomen käräjäoikeus on em. perusteella pyytänyt alueensa kunnilta lausunnon lautamiesten lukumäärästä. Lausunto tulee antaa 4.4.2025 mennessä.

Esityslistan mukana lähetetään tilasto lautamiesistuntojen määrän kehityksestä 2021–2024. Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa istuntojen määrä on lisääntynyt joka vuosi. Vuodesta 2021 vuoteen 2024 kasvu on 61 %.

Mynämäen kunnasta valittiin kuluvalle valtuustokaudelle 2021–2025 yksi lautamies.

Päätösehdotus
(kj):

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan Varsinais-Suomen käräjäoikeudelle, että lautamiesistuntojen määrän kasvu edellyttää useamman lautamiehen valintaa. Mynämäen kunnasta tulee joka tapauksessa jatkossakin valita vähintään yksi lautamies.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.